

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนวัดเทพประทาน โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
ผู้วิจัย	สุวิชา ปั่นแก้ว
ระดับการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
พ.ศ.	๒๕๕๗
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ดร.ไพรัช สู่แสนสุข
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสมร วนกรกุล ดร.บรรเจอดพร รัตนพันธุ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๒ ข้อ คือ ๑) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๑ และ ๒ (ป. ๑-๖) โรงเรียนวัดเทพประทาน (นามสมมติ) โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ ๒) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก

การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ ระยะก่อนดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ๓ ขั้น คือ ๑) การเลือกสนามวิจัย ๒) การเตรียมตัวเข้าสนาม ๓) การเข้าสนาม ระยะที่ ๒ ระยะดำเนินการวิจัย เป็นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย ๑๒ ขั้น คือ ๑) การสร้างความสัมพันธ์ ๒) การอบรมพัฒนาหลักสูตร ๓) การวิเคราะห์วิสัยทัศน์และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ๕) การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ๖) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ๗) การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ๘) การจัดทำคำอธิบายรายวิชา ๙) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ๑๐) การเรียบเรียงหลักสูตรสถานศึกษา ๑๑) การจัดวิพากษ์หลักสูตร ๑๒) การปรับปรุงแก้ไขและประมวลสรุปเพื่อเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระยะที่ ๓ ระยะสรุปผลการวิจัย ประกอบด้วย ๓ ขั้น คือ ๑) การตรวจสอบข้อมูล ๒) การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล ๓) การสรุปผลการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ คือ การได้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ ๑ และ ๒ (ป.๑-๖) สำหรับผลการวิจัยข้อที่ ๒ พบว่า ๑)การมีส่วนร่วมของผู้บริหารเป็นแรงขับเคลื่อนที่ดีมีผลต่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ๒)ในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อมีนักวิชาการมาร่วมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จะส่งผลต่อความรอบคอบ และความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของบุคลากร

T 160192

ในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้บทบาทของนักวิชาการจะมีส่วนร่วมโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ๓) การสร้างความสัมพันธ์เป็นการปูพื้นฐานความรู้สึที่ดี ที่พึงมีต่อกันระหว่างคณะผู้บริหาร คณะครูกับผู้วิจัย ซึ่งทำให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น ๔) เมื่อมีการอบรมพัฒนาความรู้โดยใช้วิธีการนำเสนอและฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ทำให้คณะครูมองเห็นภาพที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ ๕) การมีเครื่องมือและตัวอย่างที่ชัดเจนสร้างความสะดวก ให้แก่คณะครูทำให้คณะครูดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ถูกต้อง ๖) การจัดสนทนากลุ่มเป็นการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอย่างเข้าถึงความรู้สึกที่แท้จริง เพราะได้พบปะพูดคุย จูงใจให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นออกมา ทำให้ได้ข้อมูลในรายละเอียดหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน ๗) การยึดแนวทางสาระการเรียนรู้แกนกลาง ๗๐% และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ๓๐% ทำให้คณะครูมีความกระตือรือร้นในการจัดทำสาระการเรียนรู้มากขึ้นเพราะทำให้คณะครูมองภาพสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนได้ชัดเจนขึ้น และมีความรู้สึกที่หลักสูตรสถานศึกษานี้เป็นของโรงเรียนตนเองจริงๆ ๘) ลักษณะของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน จะสามารถทำให้เข้าใจถึงเนื้อหาที่จะกำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาได้ดี ๙) ลักษณะของผู้วิพากษ์นั้นถ้าเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ จะทำให้ได้ข้อเสนอที่เป็นหลักความจริงที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสถานศึกษา ๑๐) การดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำเร็จเป็นไปตามหลักการ ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และได้กระบวนการที่รอบคอบทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้องได้มาก ๑๑) ความสามัคคีในหมู่คณะทำให้หลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

Abstract

TE 160192

Thesis Title	The development of educational institution curriculum in science subject of Wat Thepprathan school by participatory action research : PAR
The Researcher	Suvicha Pankaew
Level of Study	Master of Education, Curriculum and Instruction
Year	2004
Chairman of Thesis Adviser	Dr. Pirach Susansuk Assist. Prof. Srisamorn Vanakorngul Dr. Bancherdporn Ratanapan

The research has two purposes 1) to develop educational institution's curricular in science on first and second level (grade 1-6) of Wat Thepprathan School by participatory action research : PAR 2) to study curriculum development process of educational institution's curricular design by Qualitative research, and gathered the data by participatory observation

This research has three phases, the first phase is pre-research consisted of three steps 1) choosing the field 2) prepare for entering and 3) entering The second phase is to gathered the data into 12 steps as following 1) building relationship 2) curricular development training 3) analyzed vision and desirable characters 4) curricular structure 5) analyzed learning standards 6) learning expected outcomes for each year 7) learning substance for each year 8) course description 9) design learning units 10) revised institution curricular 11) public hearing for institution curricular 12) improve and summarize the participatory institution curricular. The third phase is research conclusion has three steps as following 1) checking the data 2) analyzed and conclusion 3) summarized and presentation

The result of the study was met the first objective educational institution's curricular in science on first and second level, grade 1-6 was designed, and the second objective found 1) Administrators' Participation was a drive that affected the curriculum development process of the institution 2) In the process of educational institution's curricular, when there were academics joined in curriculum development process of educational institution, this caused thoughtfulness

and assurance in the development of educational institution's curricular among the school's personnel. The roles of academics were their participation in the participatory action research 3) Building relationship was the good basic feeling among the administrators, the teachers, and the researcher led to smooth the curriculum development process of the institution 4) After there was training and development for more knowledge by presentations and practices on the steps of educational institution's curricular development, the teachers group saw clearer views and could operate the process by themselves 5) Clear tools and examples provided convenience to the teachers group. Then, the teachers group developed educational institution's curricular in the right way 6) Group discussion was organized for investigating the actual requirements of the students' parents. Interacted with their parents led to having received more data in details of educational institution's curricular 7) Focusing on the guideline of Central Core learning matters 70% and Local learning matters 30% made the teacher group more enthusiastic in producing the learning matters because the teachers could view learning matters of the school clearer and also felt that the educational institution's curricular were really theirs 8) The teachers who had long teaching experiences would understand well on the content in educational institution's curricular 9) If the experts were really skillful in the learning matters groups, practical and realistic suggestions that benefited for improvement would be obtained of educational institution's curricular 10) The participatory action research succeeded the educational institution's curricular development according to the scheme of development of educational institution's curricular and the thoughtful process created reliability to persons who were involved with the mission 11) The unity of all concerned groups affected the success of educational institution's curricular.